

**Obraćanje predsjednice Europskog parlamenta Roberte Metsole na neformalnom
sastanku Europskog vijeća
6. listopada, Granada**

Hvala i dobro jutro svima.

U svojem današnjem obraćanju željela bih skrenuti pozornost na nekoliko ključnih izazova s kojima se suočavamo i način na koji Europski parlament može pomoći u njihovu rješavanju.

Migracije su i dalje jedan od najprječih problema u Europi. U svakom izbornom razdoblju nalaze se visoko na popisu tema koje zabrinjavaju europske građane u svim državama članicama. Međutim, već godinama ne uspijevamo postići dostatan napredak u rješavanju tog pitanja. No sada smo na prekretnici i imamo plan o tome kako se pokrenuti s mrtve točke. Plan koji može ispuniti očekivanja građana, a da ih se pritom ne prisiljava da pribjegavaju rubnim pokretima ili ekstremizmu. Plan kojim ćemo zaštititi svoje granice, koji je pravedan prema onima kojima je potrebna zaštita, čvrst prema onima koji ne ispunjavaju uvjete i nepopustljiv prema kriminalnim mrežama koje vrebaju one najranjivije. Je li taj plan savršen? Naravno da nije.

Međutim, samo pola godine prije kraja našeg mandata bliži smo rješenju nego ikada. I do kraja saziva možemo postići dogovor o Paktu o azilu i migracijama.

Kompromis je ono što nas tjera naprijed. Kompromis nije ružna riječ.

Europski parlament i dalje je nepokolebljivo predan dovršetku tog paketa mjera. Ne smijemo dopustiti da ta rasprava bude u središtu pozornosti i polarizira društvo tijekom još jedne kampanje za europske izbore, a da ne predstavimo zakonodavne instrumente koji će poslužiti za rješavanje tog problema.

Ako postoji politička volja, sve se može dogovoriti. Tome smo posvjedočili i za vrijeme pandemije, kao i na primjeru našeg zajedničkog odgovora na rusku nezakonitu invaziju na Ukrajinu. Na isti smo se način uhvatili ukoštac s pružanjem odgovora na klimatska pitanja, smanjivanjem ovisnosti o ruskoj energiji, uspostavom globalnih standarda u digitalnom sektoru i postavljanjem temelja za budućnost.

Posljednjih smo godina postigli stvari koje su mnogi smatrali nemogućima. I možemo to učiniti opet.

Udružili smo snage i tako našu Uniju učinili snažnijom, autonomnijom i utjecajnijom nego ikada.

Svijet se mijenja i mi se moramo prilagoditi i mijenjati zajedno s njim. Moramo i dalje težiti tome da naša Europa postane mjesto jednakih mogućnosti, sigurnosti i zaštite, blagostanja, dostojanstva i zaposlenja, mjesto gdje svatko može ostvariti svoj puni potencijal, bez nejednakosti u pogledu pristupa.

To znači da je potrebno pronaći put naprijed s kojim će se moći poistovjetiti nove generacije i novi val Europljana i država članica Unije.

Proširenje je najjači geopolitički alat Unije. Posebno u ovom novom geostrateškom okruženju, prošireni EU utemeljen na jasnim ciljevima, kriterijima i zaslugama služi kao ulaganje u mir,

sigurnost, stabilnost i blagostanje na europskom kontinentu. Riječ je o procesu čiji će ishod koristiti svim uključenim stranama.

Zbog toga je Europski parlament pozvao na dodjeljivanje statusa zemalja kandidatkinja Ukrajini i Moldovi. Tim se statusom Ukrajini i Moldovi pruža jasna europska perspektiva te on služi kao snažan poticaj za postizanje napretka u demokratskim reformama. Već sam osvrt na posljednjih 20 godina pokazuje nam transformativnu moć proširenja. Zato želimo napraviti sljedeći korak do kraja godine ako te zemlje budu spremne.

Vrijeme je da s riječi prijeđemo na djela. Njihovu ambiciju moramo uskladiti s vlastitom sposobnošću i spremnošću na promjene. Moramo započeti istinsku raspravu o apsorpcijskom kapacitetu EU-a i unutarnjim reformama. Krajnje je vrijeme. Te će zemlje biti spremne za pridruživanje te stoga i mi moramo biti spremni. Odgađanjem tog pitanja nećemo ništa postići.

Zbog toga svi mi moramo zadržati to pitanje u središtu pozornosti u nadolazećem mandatu. Tada će na tim zemljama biti da nastave naporno raditi na ispunjavanju pristupnih kriterija. Potrebno je uložiti istinske napore kako bi se riješili svi neriješeni bilateralni sporovi. Naravno, svaka zemlja kandidatkinja morat će slijediti svoj vlastiti put. Ne možemo tražiti prečice. No, želim istaknuti da moramo biti spremni. Ako ostavimo te zemlje „na čekanju”, ne smijemo se začuditi ako prazninu koju ostavimo ispuni netko drugi.

Proširenja dovode do veće strateške autonomije, a to vrijedi i za proračun koji je primjeren svrsi.

Kad je riječ o prijedlogu revizije proračuna, moramo zapamtiti da su sredstva kojima raspolazemo ograničena. Pandemija, invazija na Ukrajinu, prirodne katastrofe i kriza troškova života uzele su svoj danak. Zbog rasta kamatnih stopa povećali su se troškovi zaduživanja u okviru instrumenta NextGenerationEU. Kada se sve to zbroji, posljedica je da je proračun EU-a rastegnut do samih granica.

Dužnost nam je reagirati.

Posljednjih godina svijet se stubokom promijenio, a promijenili su se i naši prioriteti.

Mislim da se svi možemo složiti da nam je potrebno više resursa za hvatanje ukoštac s migracijama te za daljnje podupiranje Ukrajine na dugoročnom i održivom putu.

Svi se slažemo i da moramo brzo i učinkovito podupirati države članice pogođene prirodnim katastrofama. Moramo biti spremni uskočiti u trenucima kad im je Europa najviše potrebna.

Kad je riječ o konkurentnosti, planove moramo popratiti ulaganjima i tako stvoriti stvaran i održiv gospodarski rast, koji je potreban za ostvarivanje naših ambicija.

Pokazali smo dozu snalažljivosti preraspodjelom već postojećih sredstava. No ubuduće moramo jasno reći što to zapravo znači. Građani ne bi lako prihvatili da dopustimo da se za pokrivanje troškova zaduživanja koristi dio sredstava, ili čak sva sredstva, namijenjena za programe koji nas čine konkurentnima i od kojih naši građani imaju izravnu korist, kao što su programi Erasmus i Obzor.

Ovog smo tjedna obilježili 33 godine od ponovnog ujedinjenja Njemačke, a time i Europe. Godine 1990. taj je događaj opisan kao „pravo čudo”. Za mene to nije bilo čudo, već odraz moći koju politika i diplomacija imaju u pronalaženju rješenja. Bit Europe počiva na pronalaženju političke volje za prevladavanje naizgled nemogućih razmirica i razlika, pronalaženju puta prema napretku i mijenjanju ljudskih života, rješavanju međugeneracijskih geopolitičkih problema i mijenjanju tijeka povijesti.

Bez obzira na to je li riječ o migracijama, VFO-u ili proširenju, opet bi nam dobro došla doza tog duha.

Europski parlament je spreman. Spreman je iznijeti stajališta naših građana i prenijeti im poruke koje ih se tiču. Spreman je odigrati svoju ulogu u uključivanju građana Unije. Jer to je jedini način da se osigura uspjeh naših reformi.